

כניסת השבת:

ירושלים: 17:04:3

ת"א: 17:40

חיפה: 17:31

יציאת השבת:

ירושלים: 18:35

ת"א: 18:34

חיפה: 18:32

יריית פתיחה / אישי פרי

1. ה'שידוך' הראשון!

בתו של בתואל קולטת. ליבה פועם -הולם. והעין הלבבית אף-היא בוחנת. אשת יצחק אבינו לעתיד פוסחת על כללי הדיפלומטיה - המעוותים במקרה זה. מעתירה מים על הגמלים המיוזעים שעשו דרך ארוכה בשביל למצוא לה את זיווגה. כמוה גם אברהם אבינו, מכניס האורחים, לימד אותנו אורחות חסד נעלים. הוא לא מסתפק בהושטת-יד לנזקק ולעובר-האורח שיחלוף באקראי למולו ויבקש ללגום כוס מים צוננת ביום של שמש קופחת, אלא יישב בפתח האוהל המוצל משמש, בחום של תנור ויביט למרחוק. מתי, יהרהר לעצמו, מתי כבר יגיעו אורחים על מפתן דלתי.

א ליעזר העבד לא מבקש מרבקה האלמונית משקה בשביל גמליו לאחר דרך ארוכה שעשה עימהם. אבל רבקה הצדקת, בחושיה העדינים, קולטת שהם לא הרוו את גרונם עדיין מן הדרך. היא מודיעה לו, בלי כל הצעה מוקדמת, כי "גם לגמליך אשאב", ומיד נחפזת אל המלאכה המתישה: לשאוב מים מן הבאר, "עד כי כילו לשתות", כפי שמעיד המקרא. באר של חסד היה שם. לא רק באר מים קולחים.

כשאליעזר העבד רואה את החתירה הבלתי-נלאית של רבקה לחסד, הוא מקיש. למד, כי ודאי זו הולמת לבנו של אברהם העברי. שכן, שניהם אנשי חסד המה. אנשים שהחסד נמסך בדם-הנפש שלהם. כאן נכבש ליבו טוטאלית. הוא מבין שלפניו השידוך ההולם והמתבקש.

שימו נא אל ליבכם; היא איננה 'מציעה' בדיפלומטיות מקובלת לאורח הזר מים מן הבאר, בהם ישקה את גמליו - דבר שיביא אותו לתשובה מנומסת-מהוססת שכזו: "כן, אפשר..". זאת לא רבקה.

השבוע בגליון:

מסקרו:

'עד החתונה-זה יעבור'
מדור חדש!

3

מרתקו:

תופעת 'הלם מאורסים'

מעניין:

מסר קריטי לראש העיר
ירושלים הנכנס

3

מעניין:

הדלקת נרות שבת-
למה?

הגיליון יו"ל ע"י:

מכון "בלבבי"

- יהדות מלב

אל לב

פרטים יבואו

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אברהם ישראל פרידמן. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון פנו למייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל' זה.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

אנשים נהנים. יש שחסד אלם הוא עיסוק, ויש שאלם החסד הינו מפעל חיים.

האומה היהודית חונכה, דרך אביה אברהם, לאהבת חסד צרופה ומזוקקת. לנשיאה טבעית, עקבית ומתמדת בעולו של הנאנק והנזקק. להעמיד באר בבית. יש שחסד אצלם הוא עיסוק, ויש שאצלם הינו מפעל חיים.

האומה היהודית חונכה, דרך אביה אברהם, לאהבת חסד צרופה ומזוקקת. לנשיאה טבעית, עקבית ומתמדת בעולו של הנאנק והנזקק. להעמיד באר בבית.

בפרשת השבוע, חיי שרה, נחשפים אנו ל'שידוך' (לפחות פורמאלי) הראשון בהיסטוריה: בין יצחק לרבקה, באמצעות השליח ששוגר למעשה, אליעזר עבד אברהם. אך כל זה לא נעשה בהינף-יד. כך זה נכתב בתורה:

**וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאָה, לָהּ; מִחֵרִישׁ—לְדַעַת הַהֲצִלִיחַ ה' דְּרָפוֹ, אִם—
לֹא. (כד, כא)**

אליעזר העבד משתאה. אחוז הלם רוגש. השתאות זו תישא אופי של דממה דקה. חרש. הוא מסרב להאמין לאשר מתרחש.

אותו "משתאה" המקבל ביטוי בסוג הלם אלמותי שכזה, לא ליווה רק את אליעזר עבד אברהם, המשוגר להשיא כלה לו ליצחק. הוא מלווה גם את בן-הישיבה בן-ימינו; שעות נעות, ימים חולפים, והלב עודנו גואה על גדותיו ושוצף כנחל הנילוס השוטף את מצריים היבשושית. לא מוצא מנוחה לנפשו.

ולא, אין מה לדאוג או להיבהל. מדובר בתחושה לגיטימית למדי. שכן, רגעי-הוד אלו של יום כלולות ובכלל, הם רגעי דראמה בלתי-נתפסים. לעיתים גם בלתי ניתנים לעיכול. ומכאן ההלם. אל הימים הללו כה ייחלנו, אל הרגעים הללו התפללנו, והנה לפתע הם עדו עלינו.

ה"משתאה" הזה, גם בישראל תשע"ד, היא תופעה ברוכה ומבורכת! כן-תרבה!

בגדר מצוות הדלקת נרות

בגמרא שבת (כה, ב): אמר רב נחמן בר זבדא, ויש אומרים אמר רב נחמן בר רבא אמר רב: הדלקת נר בשבת חובה. ותזנח משלום נפשי, אמר רבי אבהו, זו הדלקת נר בשבת. רש"י: "חובה—כבוד שבת הוא. שאין סעודה חשובה אלא במקום אור". ובתוספות על-אתר הדגישו: "משום עונג שבת".

לכאורה יש לתמוה: לכאורה רעיון זה נסתר מדברי מרן רבי יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק זצ"ל הקובע כי עניינו של "כבוד שבת" ממוקם אך ורק בזמנים שטרם השבת, כמו הקבלתה כיאות, בדרך כבוד, שכאן משמע כי "כבוד שבת" שייך גם בעיצומה של סעודת שבת.

וקשה אפוא לטעון כי קיומה של "כבוד שבת" מחל כבר בשעת ההדלקה ואז כבר מסתיים, שכן, ברש"י משתמע ברורות כי מדובר כאן על סעודת שבת—ולא על טרם לה. יתרה מזו: אם ההדלקה חשובה כ"כבוד שבת", מדוע לא יברכו על כל מעמד הקבלת שבת—ומדוע תיחשב זו דווקא לראויה לברכה בשל-כך?

ומדקדוק לשון הרמב"ם (פרק ה' מהלכות שבת הלכה א') ושאר ה'ראשונים' נראה כי הגדר הינו כזה: שורש המצווה של הדלקת הנר בערב שבת, הוא מדין "כבוד שבת", אך בהחלט שיש בה במצווה הזו גם עונג שבת בפועל—כאשר האדם הולך רגוע בביתו ללא חשש, ויכול לערוך סעודתו בהשקט ובשלווה.

ובשבוע הבא, אם ירצה השם, נרחיב עוד בגדר מצוות הדלקת הנרות.

והשם יתברך יאיר עינינו.

ניר, לא לקצור!

אמש (ג') נבחר ניר ברקת שוב לראשות העיר ירושלים. ישראל פרידמן, תושב רמות ב' לעתיד הקרוב, מזכיר לראש העיר הנכנס שלא יראה רגע אחד של שקט אם ימשיך להתעלל בתושבי השכונות המתחרדות * "אחרת, עידן הפגנות קרתא ישוב לעיר ובגדול" * לתשומת לב לשכת ראש העיר ירושלים הנבחר

כולנו מכירים את נהג הרכב, ששועט לו בכביש וחוצה ב'אדום', באין שוטרים רואים, כאשר לפתע מגיח הרכב מן הצד ומתנגש בו עד להחריד. אז השוטר לא 'תפס' את האיש 'על-חם', אך רכב חולף כן וכן.

וכלפי מה הדברים אמורים? לבטח תשאלו. אז הנה: אמש (ג') נבחר ניר ברקת להמשיך בכהונתו כראש העיר ירושלים. ועיר הקודש צהלה ושמחה; חלק מעצבים, חלק מעליזות-יתר. לפי דיווחים לא מאומתים, ניר הבטיח שבהעדר תמיכה בו לראשות העיר, הוא "יתחשבן עם החרדים אחרי הבחירות". ראש העיר הנכנס פלט משפט שלא היה צריך להיפלט. שכן, בכך כבר ערער את יציבותה של העיר שחולקה לשבטים.

ראש העיר הנכנס לא הולך לבנות בית עירוני לחמש השנים הקרובות עם יועציו החרדיים. אפילו לא עם צעירי נחלאות. אלא בעיקר עם מאות אלפי תושבים שמייחלים לשינוי. אם ראש העיר הנוכחי ימשיך בקו הקודם שלו וימשיך להתל ולחנוק את השכונות המתחרדות, ימשיך לעשות צחוק מסוחרי 'מחנה יהודה' שרוצים סה"כ שקט נפשי, התושבים פשוט יתקוממו וייצאו לרחובות קריה. עידן הפגנות קרתא ישוב לעיר, ובגדול.

ברקת לא יוכל לעשות בעיר כבתוך מעונו הפרטי שבשכונת היוקרה בית הכרם בעיר. הוא יצטרך למצוא דרך לפייס עם החרדים, ולהפסיק את ההיתממות המטונפת שלו ביחס לשכונות המתחרדות, כאילו היו שכונות חילוניות מוצהרות – כמו פעם. הוא לא יוכל להמשיך לנהל את העיר דרך מוצגים חזותיים ומופעי-ראווה, על-חשבון התושבים המסכנים או הסוחרים התמימים, שסך-הכל רוצים לחיות טוב. אחרת, ואני חתום על-כך, הוא לא יראה רגע אחד של שקט. כדאי שתבינו לוגיקה פשוטה: אי-שקט מכיוון מחנה החרדים מביא באורח ישיר להגירה שלילית של הסטודנטים החילוניים של נחלאות. אתם בטח יודעים: אלו ודאי לא אוהבים עיר עם ריחות של תמרות-עשן מהפחים. ברקת, למרבה האופטימיות, הוא אדם די-מפוכח. יש לו רצון חילוני-טבעי לעזור לירושלים לצאת מהתדמית היהודית-קדושה שלה, ולהפכה לעיר ססגונית – ממש כמו בגבעתיים או בתל-אביב הגדולה. אך ההתפרעות הנוכחית שלו בתחום התיירות לא יוכל להמשיך. יצוצו כאן הפגנות עממיות השכם והערב. ואני לא רוצה להזכיר תסריטי-אימים של "מלחמת אחים".

כתושב רמות ב' לעתיד הקרוב, אני מבטיח, בעזרת השם, לעשות הכל, כדי להביא את ירושלים למצב האידיאלי שלה של "עושה את כולם חברים", כלשון חכמינו. העבודה שלך, מר ניר, רק התחילה. לא כדאי שתעבור ב'אדום', אתה אולי תחוש 'גבר', אבל אתה תתנגש בחרדים. כולנו תקווה שבעז'ה תצליח. איך נופפת בפרסומי-החוצות? "ירושלים תצליח".

עד החתונה - זה יעבור...

טור מזווית אחרת על עולם השידוכים

אנקדוטה: דווקא בליל ארוסנו, ניגשו אליי זוג הורים כאובים. הם תינו בפניי את מועקתם במר-לב: בתה יושבת בבית בודדה, סופקת כף על ירך. מחפשת גאולה מן הבדידות. השבתים דבר: צאו מן החיפוש האובססיבי. זה נדרש כמובן, אך במינון הנכון וההולם.

הכרתי גם הכרתי צעירים המתרוצצים בינות ל'שדכנים' טרודי-טלפונים, ול'מאגרים' מבולבלים. האם הביאו מזור בכנפיהם? לא בטוח. אולי לנפשם התוהה והמחפשת, מצאו נוחם-זוטא. לא יותר מכך. (בלי כמובן לזלזל חלילה בכי-הוא-זה בעבודה המסורה והבלתי-נלאית של האחרונים).

יודעני, כי למסע הזה של החיפוש אחרי החצי האובד, ישנו תמיד סוף עקיף וכל-כך בלתי-צפוי. לפתע הפציעה מן הצד, בלי כל הודעה מוקדמת, הצעת שידוך, שתומה בשבירת כוס חגיגית ונרגשת. לדעתי, זוהי המשמעות העמוקה של המאמר החזל"י הנודע: "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים-סוף".

כל תופס-רמקולים בשבע-ברכות כבר עמד ותמה את התמיהה הרווחת: "כקריעת ים-סוף"?! האמנם? מדוע לא אולי כ"מערבולת שרתון"? מה ההקשר הייחודי בין השניים?!

אלא, כך נראה, קריעת ים-סוף היא פסגת הפלא האלוקי. שכן, כביכול יכול היה הקב"ה להנחיל תבוסה מוחצת למצרים באמצעות קטל המוני שלהם, טרם ישיגו יגיעו אל ישראל הנרדפים. יכול היה הקב"ה לפדות ממצר בדרכים נגדיות. אך לא. ביכר הוא הקב"ה להביא חזיון-מופתי לעין-כל, כאשר באורח פתאומי ובלתי-צפוי למדי, סר הים הקוצץ מזעפן, נח, ואף זקף שני עמודים משני הצדדים, ועם ישראל ועד לאיטו בלב הים-יבשה.

קריעת ים-סוף, זועקת את כבשונו של האלוקים, אשר דרכו פלאיות, נסתרות, ובעיקר פתאומיות ובלתי-צפויות כלל ועיקר.

גם ל'קריעת ים-סוף' בת-זממנו פנים שונות: זה לא יכול לקרות כשהאמא פגשה צדקת קשישה באוטובוס ירושלמי, עם שובה מהכותל. זה יכול להתרחש כאשר זו פגשה עם חברה דואגת בחתונה של מכרה משותפת. וזה יכול לקרות כאשר טלפנית מתקשרת להתרים ספונטנית עבור ארגון חסד, ולפתע היא מחליטה להציע שידוך, שאופס, קלע אל השערה.

נפתולי החיים יעידו, ישאגו בקול את קולו הרועם של האלוקים. הם יספרו לך כמה הדרכים פתלתלות וכה בלתי-צפויות.

הצעת שידוך שקורמת עור וגידים עד ל'הצעת נישואין', היא 'פיגוע' אלוקי (חיובי, כמובן). לא פחות מכך. אין התראה שתביא תכונה מראש.

מכאן, שאמנם הדרך אל הכלה, איננה קלה אולי, אך גם איננה קשה! היא מהלך אלוקי מופלא שנתקם מאחורי הקלעים. בלי 'מאגרים', בהעדר 'שדכנים', ואפילו בלי 'זריקת שמות' מקובלת... למרות שאלו לעיתים שמות הקוד החשופות של השידוך שנתקם למזל"ט. בהקשר זה, כדאי לצטט בנוסח הפוך קוטבית את שירו של המשורר הישראלי:

"אל תביאו את היום, אלא תגידו יום יבוא!"